

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АУДИТУ

**Методичні рекомендації
до практичних завдань
для студентів спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
другого (магістерського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2020**

УДК 657.6+006.032(07.034)

M58

Укладачі: Ю. О. Лядова
І. О. Шевченко

Затверджено на засіданні кафедри обліку і бізнес-консалтингу.
Протокол № 7 від 16.12.2019 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Міжнародні стандарти аудиту [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" другого (магістерського) рівня / уклад. Ю. О. Лядова, І. О. Шевченко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 47 с.

Подано практичні завдання та методичні рекомендації до їхнього виконання з навчальної дисципліни, вирішення яких сприятиме оволодінню студентами поглибленими теоретичними знаннями і набуттю професійних компетентностей для вирішення обліково-аналітичних завдань в аудиторській практиці.

Рекомендовано для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" другого (магістерського) рівня.

УДК 657.6+006.032(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2020

Вступ

Важливим інструментом регулювання сучасного бізнесу є консалтингові послуги, ключовими складниками яких є аудит і аудиторська діяльність. Ринок аудиторських послуг в Україні наразі представлений різноманітними суб'єктами від фізичних осіб-підприємців до філій найбільших міжнародних аудиторських компаній, що вимагає наявності висококваліфікованих фахівців, спроможних здійснювати аудит і надавати аудиторські послуги відповідно до міжнародних стандартів.

Навчальна дисципліна "Міжнародні стандарти аудиту" вивчає теоретичні та методологічні принципи, на яких базуються міжнародні стандарти аудиту, їхній взаємозв'язок з міжнародними стандартами фінансової звітності, а також сутність незалежного аудиту як професійної діяльності, пов'язаної з інформаційним ризиком. Наразі є дуже актуальною та необхідною цільова підготовка фахівців, спроможних здійснювати аудит фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів аудиту.

Предметом навчальної дисципліни є система економічних відносин на макро- та мікрорівнях з приводу систематичного спостереження, перевірки і вдосконалення (шляхом консультацій) ходу функціонування процесу ефективного управління коштами суб'єктів господарювання та підприємництва відповідно до конституційних норм і законодавчого регулювання.

Об'єктом вивчення є процес надання аудиторських послуг, згідно зі стандартами міжнародної практики.

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів здатності до здійснення незалежного аудиту фінансової звітності, згідно з принциповими підходами міжнародної практики, що реалізовані у вигляді стандартів аудиту.

У процесі навчання студенти здобувають необхідні знання в ході аудиторної роботи – під час лекційних та практичних занять, а також позааудиторної самостійної роботи – виконання індивідуальних завдань і завдань самостійної роботи, що сприяє успішному засвоєнню навчальної дисципліни, а також нормативно-правової бази аудиторської діяльності. Навчальна дисципліна "Міжнародні стандарти аудиту" передбачає засвоєння студентами знань змісту та розуміння світового досвіду впровадження міжнародних стандартів аудиту, а також набуття здатності здійснювати аудит фінансової звітності та надавати аудиторські послуги

відповідно до положень міжнародних стандартів аудиту. Наведена навчальна дисципліна є вибірковою для підготовки фахівців зі спеціальності "Облік і оподаткування".

Компетентності та результати навчання за навчальною дисципліною наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Знання змісту та розуміння світового досвіду впровадження міжнародних стандартів аудиту	Демонструвати знання мети та завдань розроблення міжнародних стандартів аудиту, а також їхні структури
	Виявляти знання загальних понять сутності аудиту, його організації, технології, методики здійснення та документального оформлення в ході провадження аудиторської діяльності
	Демонструвати навички використання спеціальної термінології в сфері міжнародних стандартів аудиту
Здатність здійснювати аудит фінансової звітності та надавати аудиторські послуги відповідно до положень міжнародних стандартів аудиту	Виявляти навички володіння принципами використання міжнародних стандартів аудиту в ході перевірок на підприємствах різних форм власності
	Застосовувати навички визначення за допомогою аудиторського стандарту відповідну концепцію аудиту
	Мати здатність використовувати відповідний стандарт у ході проведення аудиту та надання супутніх послуг

Важливим складником системи набуття професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Міжнародні стандарти аудиту" є виконання практичних завдань на семінарських і практичних заняттях. Такі завдання мають на меті вироблення у студентів навиків групової роботи, ораторської майстерності, публічних виступів, а також підтримання партнерських стосунків у ході вирішення ситуаційних завдань чи розроблення комплексних проєктів.

Для виконання передбачених практичних завдань необхідно мати знання, отримані в результаті вивчення навчальних дисциплін: "Фінанси", "Бухгалтерський облік", "Фінансовий облік", "Аудит", "Державний фінансовий контроль".

Пропонована методична розробка має на меті допомогти студентам якісно підготуватися до аудиторних занять та перевірити рівень засвоєння матеріалу через відповіді на запитання, тестування, вирішення практичних завдань.

Практичні завдання для аудиторної роботи та методичні рекомендації до їхнього виконання

Змістовий модуль 1

Загальні положення міжнародних стандартів аудиту

Тема 1. Роль і призначення міжнародних стандартів аудиту

Практичні завдання для аудиторної роботи

Завдання 1.1

Аудиторська фірма "Вектор" виконує перевірку акціонерного товариства "Тайм" з метою підтвердження фінансової звітності. В період виконання аудиту надходить запит від податкової інспекції щодо передачі документів, які отримані аудитором від замовника, контрольному органу для проведення зустрічної перевірки.

Як має діяти аудитор? Хто має надати документи контрольному органу?

Завдання 1.2

ПрАТ "Взірець" звернулось до аудиторської фірми "Вектор" з пропозицією подовження співпраці у поточному році та виконати аудит фінансової звітності за попередній рік. Згідно з обліковими даними станом на дату отримання пропозиції ПрАТ "Взірець" мав борг перед аудиторською фірмою "Вектор" за виконану аналогічну роботу в попередньому році.

Чи є загроза для аудиторської фірми? Чи може аудиторська фірма прийняти завдання? Які застережні заходи можуть знизити загрозу до прийнятного рівня?

Завдання 1.3

Аудиторська фірма "Вектор" проходить перевірку контролю якості, в процесі якої перевіряльником у складі робочих документів аудитора надають також документи, отримані від замовника.

Чи має місце порушення принципів аудиторської діяльності?

Завдання 1.4

Аудиторська фірма "Вектор" протягом кількох років проводить аудит на ПАТ "Ліщина" та призначає старшим аудитором одну й ту саму особу.

Чи має місце конфлікт інтересів? У чому зміст конфлікту інтересів?

Методичні рекомендації для практичних завдань

У Законі України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" зазначено, що аудитори і суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані під час надання аудиторських послуг забезпечити етичну професійну поведінку з дотриманням пріоритету суспільних інтересів, загальних норм моралі, принципів незалежності й об'єктивності, професійної компетентності, конфіденційності та професійної таємниці.

Слід враховувати норми статті 10 "Незалежність і об'єктивність аудитора та суб'єкта аудиторської діяльності", що визначає вимоги щодо забезпечення незалежності аудитора в ході своєї діяльності, зокрема недопущення наявного або потенційного конфлікту інтересів, а також впливу договірних або інших відносин, у яких беруть участь аудитор і суб'єкт перевірки. Також встановлено ряд критеріїв, невиконання яких призводить до заборони надання аудиторських послуг.

У статті 11 "Конфіденційність та професійна таємниця" визначено зміст принципу конфіденційності й професійної таємниці – аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані зберігати конфіденційність інформації, отриманої під час надання аудиторських послуг, не розголошувати відомостей, до яких вони мають доступ під час надання аудиторських послуг, і не використовувати їх у власних інтересах або в інтересах третіх осіб. Встановлено випадки та окреслено ряд державних органів, до яких аудитор має право подавати інформацію без згоди клієнта.

Література: [1; 3; 5 – 7; 9; 11; 13 – 16].

Тема 2. Склад та класифікація міжнародних стандартів аудиту

Практичні завдання для аудиторної роботи

Завдання 2.1

Вивчіть підходи до класифікації стандартів аудиторської діяльності в міжнародній практиці. Розробіть класифікацію стандартів за призначенням.

Завдання 2.2

Дослідіть основні положення Директиви 2006/43/ЄС та Закону Сарбейнса – Окслі (SOX 2002), встановіть взаємозв'язок норм зазначених документів з Законом України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність".

Який вплив здійснило ухвалення цих документів на розвиток аудиторської діяльності в світі?

Завдання 2.3

Ознайомтеся з Кодексом етики професійних бухгалтерів у частині визначення та змістовного наповнення етичних принципів. Складіть порівняльну характеристику Кодексу етики та Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" (ст.10 – 12).

Завдання 2.4

Розробіть схему взаємодії Міжнародної федерації бухгалтерів з органами регулювання аудиторської діяльності в Україні. Визначте основні завдання, функціональні обов'язки та місію діяльності досліджуваних органів.

Відповідь оформити у вигляді схеми або таблиці.

Методичні рекомендації для практичних завдань

Міжнародні стандарти аудиту охоплюють усі види аудиторських послуг, що надаються клієнтам суб'єктами аудиторської діяльності, та містять такі нормативні документи: Міжнародну концептуальну основу завдань з надання впевненості (МКОЗНВ); Міжнародні стандарти контролю

якості (МСКЯ); Міжнародні стандарт аудиту (МСА); Міжнародні стандарти завдань з огляду (МСЗО); Міжнародні стандарти завдань з надання впевненості (МСЗНВ); Міжнародні стандарти супутніх послуг (МССП); Нотатки з Міжнародної практики аудиту (НМПА), які в попередніх виданнях МСА мали назву Положення з Міжнародної практики аудиту (ПМПА).

Європейський парламент видає нормативні документи, що регулюють вирішення питань різних напрямів, які є обов'язковими для всіх держав – членів ЄС, які мають назву "Директиви ЄС". Серед таких нормативних Документів одним із важливих є нормативний документ, що регулює проведення обов'язкового аудиту річних фінансових звітів, зокрема консолідованих – Директива 2006/43/ЄС. Директива передбачає обов'язковість дотримання інститутами аудиту, суб'єктами аудиторської діяльності й аудиторами країн-членів ЄС низки фундаментальних вимог.

З метою підвищення прозорості інформації про господарську діяльність компаній, посилення вимог до фінансової звітності корпорацій і, відповідно, збільшення рівня відповідальності керівництва в 2001 році в США був ухвалений Закон Сарбейнса – Окслі 2002 року. Під дію цього закону підпадають усі емітенти, цінні папери яких зареєстровані Комісією з цінних паперів і фондових бірж (США).

У Законі Сарбейнса – Окслі висунуті вимоги щодо покращання якості й аналітичності інформації.

Література: [1; 3; 5 – 7; 9 – 16].

Тема 3. Організація аудиту з використанням міжнародних стандартів аудиту

Практичні завдання для аудиторної роботи

Завдання 3.1

Керівник аудиторської фірми "Довіра" доручив працівнику пояснити асистентам і керівникам аудиторських груп важливість для аудитора отримання знань про бізнес клієнтів.

Для яких питань аудиторської перевірки важливим є знання бізнесу клієнта? Які попередні відомості про клієнта має одержати аудитор перед прийняттям завдання та в ході планування аудиторської перевірки?

Завдання 3.2

Аудитор, ознайомлюючись з бізнесом замовника з'ясував, що керівництво замовника вважає, що їхня система внутрішнього контролю дуже ефективна, за результатами перевірки їх ніколи не штрафуює податкова інспекція. Всі господарські факти ретельно документує та перевіряє бухгалтер перед занесенням до персональної електронно-обчислювальної машини (ПЕОМ). Головний бухгалтер – креативна особа. Він має безліч різних сертифікатів вітчизняних та іноземних громадських організацій, за освітою – кібернетик. Останнє місце роботи – військова частина. Працює у замовника аудиту лише 7 місяців. Уже декілька разів самостійно переробляв програмне забезпечення для бухгалтерського обліку. Бізнес у замовника – однотипний, але має дуже суттєві місячні обороти та особливо велике відшкодування ПДВ з бюджету.

Який рівень ризику на цьому етапі? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 3.3

Велике промислове об'єднання має розгалужену мережу роздрібною торгівлі, більше 5 виробничих підприємств і централізовані склади. Всі ці об'єкти розташовані по різних регіонах України. Загальне управління здійснюється з Києва, де знаходиться штаб-квартира й офіс керівної кампанії.

Аудитор, знайомлячись з бізнесом замовника та його системою управління, з'ясував, що наказ про облікову політику знаходиться лише в керівній кампанії та має високий рівень внутрішньої конфіденційності. Наказ існує всього у двох примірниках і за потреби на місцях (за проханням того чи іншого головного бухгалтера) один з примірників доставляють на один день у відповідний підрозділ.

Окрім цього аудитор вияснив, що податкове законодавство у сфері бізнесу замовника, за останні півроку суттєво змінювалося. При цьому ці зміни торкалися винятково ПДВ і охоплювали як відміну пільги, так і збільшення ставки податку. Додатково аудитор врахував такі обставини, як необхідність залучення експерта з технології бізнесу замовника до перевірки, в його штаті таких фахівців немає. Пошук експерта свідчить про складність його знайдення до встановленого часу початку перевірки.

Який рівень ризику на цьому етапі? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 3.4

Ви проводите аудит фінансової звітності ПАТ "Стартап" за 2019 рік, основною діяльністю якого є виробництво порцелянових аксесуарів і оптова торгівля тканиною. Фінансова звітність складається з 4 звітних форм і приміток до неї.

За даними балансу сукупна вартість активів ПАТ "Стартап" на 31.12.2019 р. становить 261 579 тис. грн.

Під час аудиту була отримана інформація, що два працівника ПАТ "Стартап" протягом декількох років проводили діяльність, яка за оцінкою аудиторів, має ознаки шахрайства:

а) Т. І. Труш – начальник складу – на підставі замовлення, підготовленого відділом маркетингу, мав підтвердити необхідність отримання відповідної кількості тканини і прийняти від постачальника тканину за накладного в кількості та за якістю.

Змовившись з водієм автомобілю ПАТ "Стартап", який доставляв тканину на склад, Т. І. Труш фактично оприбутковував тканину в меншій кількості, ніж було зазначено в накладній постачальника. Залишок тканини водій реалізовував приватним підприємцям, які розраховувалися готівкою, яка в подальшому ділилася між начальником складу та водієм;

б) начальник відділу маркетингу Ф. Н. Лосєв запропонував з постійних постачальників ПАТ "Стартап" – ТОВ "Паладіум", за відповідну грошову винагороду, яка має сплачуватися щомісяця особисто Ф. Н. Лосєву, забезпечити ТОВ "Паладіум" постійними замовленнями, так як він, Ф. Н. Лосєв, має можливість одноосібно розпоряджатися розміщенням замовлень.

Які джерела інформації має дослідити аудитор з метою оцінювання ефективності внутрішнього контролю на ділянці "Склад"? Які процедури внутрішнього контролю сприяли б запобіганню шахрайству? Які процедури дозволять аудитору оцінити вплив виявлених фактів на фінансову звітність?

Завдання 3.5

Двома засновниками (О. О. Голуб – фізична особа та ТОВ "ФАТ-НАТ" – юридична особа, обидва – резиденти України) засновано ПрАТ "Родина". Статутний капітал ПрАТ "Родина" – 300 000 грн, зокрема 200 000 грн – внесок О. О. Голуба і 100 000 грн – внесок ТОВ "ФАТ-НАТ". Внесок

до статутного капіталу ПрАТ "Родина" від ТОВ "ФАТ-НАТ" – виняткове право на використання винаходу, яке було придбано засновником ПрАТ "Родина" у автора винаходу за 2 000 000 грн (надано договір поступки виняткових прав). Для початку використання винаходу в комерційній діяльності організація за рахунок власних коштів сплатила консультації фахівців.

Які аудиторські процедури необхідно виконати аудитору для отримання аудиторських доказів щодо тверджень управлінського персоналу щодо операції отримання та відображення в обліку виняткових прав на винахід як внесок до статутного капіталу ПрАТ "Родина"?

Завдання 3.6

У ході аудиту фінансової звітності ПАТ "Каштан" аудитор отримав таку інформацію:

30.06.2019 р. ПАТ "Каштан" були реалізовані матеріали на суму 40 000 грн (без ПДВ), термін платежу за які відповідно до договору наступав 30.09. 2019 р;

01.08.2019 р. ПАТ поступило право вимоги за цим договором ТОВ "Бурундучок" за 35 000 грн (без ПДВ);

02.08.2019 р. у ПАТ надійшли грошові кошти за договором цесії (процентна ставка рефінансування в 3 кварталі становила 11 %);

25.09.2019 р. за 8 місяців до закінчення терміну амортизації (повний термін амортизації в бухгалтерському обліку встановлено 38 місяців) був ліквідований нематеріальний актив через недоцільність його подальшого використання. Первісна вартість активу – 76 000 грн.

Сума прибутку за 9 місяців 2019 р. становила 30 000 грн.

Які аудиторські процедури необхідно виконати аудитору для отримання аудиторських доказів щодо тверджень управлінського персоналу щодо до реалізацій дебіторської заборгованості та ліквідації нематеріальних активів?

Завдання 3.7

У ході аудиту ПАТ "Сонечко" було встановлено, що 01.08.2019 р. ПАТ "Сонечко" отримало в банку кредит у сумі 600 000 грн для покупки устаткування, яке необхідно для процесу виробництва. Кредитний договір укладений терміном на 4 місяці. Ставка за кредитом становить 14 % річних. Обладнання придбане 15.08.2019 р. і прийняте на облік

27.08.2019 р. У цьому самому місяці воно введено в експлуатацію. Вартість придбання становила 600 000 грн.

Обліковою політикою ПАТ "Сонечко" передбачено, що інвестиційним активом вважається майно, термін якого перевищив 6 місяців, а вартість – 1 000 000 грн, а гранична величина процентів за борговими зобов'язаннями, визнаних витратою для цілей оподаткування прибутку, розраховується за ставкою рефінансування НБУ, збільшеною в 1,1 рази.

ПАТ "Сонечко" складає фінансову звітність і Декларацію з податку на прибуток щоквартально.

Які аудиторські процедури необхідно виконати аудитору для отримання аудиторських доказів щодо тверджень управлінського персоналу щодо операції отримання кредиту та нарахування відсотків за його користування?

Завдання 3.8

Під час аудиту ПАТ "Посмішка" за звітний рік було встановлено, що на балансі числиться адміністративна будівля вартістю 7 000 000 грн, частина якої знаходиться на реконструкції. Термін проведення робіт відповідно до договору становить 18 місяців.

У ПАТ "Посмішка" є первинні документи, що визначають рішення голови правління про проведення реконструкції частини будівлі та використання іншої частини об'єкта в рамках договору про спільну діяльність.

На основі терміну корисного використання, прямолінійного методу нарахування амортизації, передбаченого обліковою політикою ПАТ "Посмішка", й умовного поділу вартості будівлі на дві частини: та, що реконструюється, і ту, що використовують (ПАТ як і раніше використовує її для цілей управління). Щомісяця до складу витрат включається амортизація в сумі 9 143 грн.

Визначте аудиторські процедури з метою отримання аудиторських доказів щодо тверджень управлінського персоналу стосовно операцій обліку об'єкта основних засобів і здійснених витрат на його реконструкцію.

Завдання 3.9

Відповідно до внутрішніх стандартів кожна аудиторська фірма на етапі планування аудиту фінансової звітності зобов'язана розрахувати суттєвість. Кожна аудиторська фірма встановлює свої показники та їхнє значення за визначенням рівня суттєвості. Приклад наведено у табл. 2.

Показники з визначення рівня суттєвості

Базові показники для прийняття рішень	АФ "Експерт-аудит"	АФ "Бізнес-аудит"	АФ "Кредо-аудит"
Обсяг реалізації	0,7	3	1
Прибуток до оподаткування	5	8	5
Валюта балансу	2,5	5	3

Використовуючи базові показники для визначення рівня суттєвості, чи можна визначити, яка з аудиторських фірм матиме більший аудиторський ризик?

Завдання 3.10

Під час виконання завдання з питання правильності формування собівартості готової продукції аудитором встановлено, що до собівартості готової продукції необґрунтовано додані витрати, які відносяться до майбутніх періодів у сумі 7 000 грн. Загальна сума виявлених помилок зі списання витрат на собівартість продукції становить 10 000 грн. Розрахований аудиторами показник рівня суттєвості по статті "Витрати" становить 6 100 грн.

Оцініть суттєвість помилки та визначте подальші дії аудитора.

Завдання 3.11

Аудиторська фірма уклала договір на аудит фінансової звітності торгового підприємства.

У табл. 3 наведено показники активу балансу.

Актив балансу підприємства

Показник	Сума, тис. грн	Питома вага, %
1	2	3
Нематеріальні активи	134	1,3
Основні засоби	1 679	16,1
Запаси	5 678	54,2

1	2	3
Дебіторська заборгованість	2 349	22,4
Грошові кошти	567	5,4
Поточні фінансові інвестиції	64	0,6
Валюта балансу	10 471	100,0

Асистенту аудитора надано витяг з активу балансу й доручено визначити рівень суттєвості за допомогою "основного масиву" та "ключових за ризиком".

Які статті необхідно обрати асистенту аудитора для розрахунку рівня суттєвості за допомогою методів "основного масиву" та "ключових за ризиком"?

Завдання 3.12

За результатами аудиторської перевірки ПАТ "Енергія" виявлено три накладні на відвантаження товару на адресу ТОВ "Сяйво" загальною сумою 117 800 грн, які не відображені на рахунках бухгалтерського обліку. На поточний рахунок ПАТ "Енергія" грошових коштів від покупця за цими накладними не поступало. Керівництво ПАТ "Енергія" на запит аудитора надало відповідь, що ці операції фактично не відбулися.

Проте документи, які б спростовували операції аудитору не надали. У аудитора виникли підозри щодо наявності ознак шахрайства. Встановлений рівень суттєвості за статтею балансу "Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги" становить 103 000 грн.

Чи може аудитор вважати цю помилку суттєвою? Які процедури аудиту необхідно виконати аудитору, щоб прояснити ситуацію навколо підозр, що виникли в контексті шахрайства?

Завдання 3.13

Аудитор розподіляє рівень суттєвості між статтями звітності, з огляду на значення питомої ваги кожної статті.

Абсолютний рівень суттєвості – 12 000 грн.

Розрахунок розподіленого рівня суттєвості здійснюється на підставі бухгалтерського балансу об'єкта аудиту. Його подано в табл. 4.

Витяг з бухгалтерського балансу підприємства

Найменування статті	Сума, тис. грн	Найменування статті	Сума, тис. грн
Основні засоби	21 070	Власний капітал	209 773
Капітальні інвестиції	49	Довготермінові зобов'язання і забезпечення	579
Інші необоротні активи	61 019	Короткотермінові кредити банків	–
Запаси	23 090	Поточна кредиторська заборгованість	105 195
Довготермінова дебіторська заборгованість	274	Інші поточні зобов'язання	–
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	28 059	–	–
Інші оборотні активи	181 986		
Усього	315 547	Усього	315 547

Визначте кількісну оцінку рівня суттєвості, використовуючи поправочний коефіцієнт – 1,34. Результати оформіть у таблиці.

Завдання 3.14

Під час проведення перевірки аудитор як базу для розрахунку використовує кілька показників у ході визначення рівня суттєвості (виручка від реалізації – 167 099 грн, валюта балансу – 315 547 грн, загальні витрати підприємства – 141 186 грн, власний капітал – 209 773 грн). Як спосіб визначення рівня суттєвості обраний точковий метод. При цьому аудитор, ґрунтуючись на власному досвіді, встановлює такі межі рівня суттєвості: для виручки від реалізації – 3 %, для валюти балансу – 4 %, для загальних витрат організації – 2 %, для власного капіталу – 5 %.

Визначте кількісну оцінку рівня суттєвості, використовуючи поправочний коефіцієнт – 1,34. Результати оформіть у таблиці.

Завдання 3.15

Під час проведення перевірки аудитор як базу для розрахунку використовує кілька статей балансу у ході визначенні рівня суттєвості.

Як спосіб визначення рівня суттєвості обраний індуктивний метод. Для кожної статті встановлено певний рівень суттєвості (табл. 5).

Таблиця 5

**Витяг з бухгалтерського балансу підприємства
з встановленим рівнем суттєвості**

Найменування статті балансу	Сума, тис. грн	Рівень суттєвості, %
Основні засоби	85 700	5
Запаси	368 900	5
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	356 870	5
Грошові кошти	18 142	3
Зареєстрований капітал	10	0
Додатковий капітал	34 506	10
Нерозподілений прибуток	19 405	5
Короткотермінові кредити банків	400 000	3
Поточна кредиторська заборгованість	369 502	5
Усього		

Визначте рівень суттєвості для кожної статті та загальний рівень суттєвості.

Завдання 3.16

Аудитору необхідно розрахувати розподілений рівень суттєвості за статтею "Основні засоби". Значення показників на кінець звітного періоду становили:

стаття "Основні засоби" – 21 070 тис. грн;

валюта балансу – 315 547 тис. грн;

абсолютний рівень суттєвості – 12 000 тис. грн.

Визначте рівень суттєвості.

Методичні рекомендації для практичних завдань

Враховуючи вимоги МСА 300 "Планування аудиту фінансової звітності", аудитор має вивчити особливості бізнесу клієнта для того, щоб установити обсяг і зміст аудиторської перевірки, правильно її спланувати.

Згідно з МСА 300 до основних відомостей, які має одержати аудитор перед прийняттям завдання та в ході планування аудиторської перевірки відносять: загальні економічні фактори; галузеві питання, пов'язані з умовами, що впливають на бізнес замовника; питання, пов'язані з досліджуваним суб'єктом господарювання; управління та структура власності; діяльність суб'єктів; продукція, ринки, постачальники, витрати, виробнича діяльність; характер господарської діяльності (виробництво, оптова торгівля, фінансові послуги, імпорт, експорт); місце розташування виробничих приміщень, складів, офісів; працівники; продукція (послуги) та ринки; важливі постачальники товарів і послуг; товарно-матеріальні запаси; франшизи, ліцензії, патенти; важливі статті витрат; дослідження та розробки; активи, зобов'язання й операції в іноземній валюті за грошовими одиницями; фінансові показники-фактори, що стосуються фінансового стану та прибутковості суб'єкта господарювання; умови, відповідно до яких складається звітність – зовнішні фактори, які впливають на управлінський персонал у процесі підготовки фінансових звітів; законодавство.

МСА 315 "Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища" визначає порядок та процедури ідентифікації й оцінювання ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства чи помилки на рівні фінансового звіту та тверджень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища, включно з його внутрішнім контролем, забезпечивши у такий спосіб основу для розроблення і впровадження дій у відповідь на оцінені ризики суттєвого викривлення.

Для оцінювання ефективності внутрішнього контролю аудитор має розглянути нормативно-правову документацію щодо регламентації бухгалтерського обліку та документообігу у клієнта, а також визначитися з первинними документами, регістрами бухгалтерського обліку тощо, що підтверджують ведення господарської діяльності в межах встановленого правового поля.

Згідно з МСА 315, аудитор виявляючи ознаки шахрайства, має своєчасно повідомити про ці факти управлінському персоналу відповідного рівня, а також за необхідності поінформувати про це найвищий управлінський персонал.

Для отримання аудиторських доказів щодо тверджень управлінського персоналу щодо певних операцій клієнта, аудитор визначає аудиторські процедури. Зміст таких процедур має враховувати вимоги чинного

законодавства, а також особливості організації бухгалтерського обліку у суб'єкта господарювання.

Відповіді на завдання 3.5 – 3.8 доцільно оформлювати у вигляді таблиці за зразком.

Таблиця 6

Твердження управлінського персоналу

Твердження	Зміст аудиторських процедур
Існування	
Права й обов'язки	
Настання	
Повнота	
Оцінювання та розподіл	
Точність	
Класифікація та зрозумілість	

Література: [1; 3; 5 – 7; 9; 11; 13 – 16].

Змістовий модуль 2

Застосування міжнародних стандартів у ході проведення аудиту фінансових звітів

Тема 4. Отримання доказів в аудиті

Практичні завдання для аудиторної роботи

Завдання 4.1

Асистентом аудитора під час аудиту залишку незавершеного виробництва отримано чотири групи аудиторських доказів, які свідчать про достовірність облікових записів:

1. Журнали-ордери та первинні документи по рахунку 23 "Виробництво".
2. Журнали-ордери та первинні документи по рахунку 26 "Готова продукція".
3. Акти фактичного огляду залишків незавершеного виробництва станом на 20 число кожного місяця, які проводилися комісією, створеною винятково з матеріально-відповідальних осіб виробничого цеху.

4. Інвентаризаційні описи, які склалися в присутності асистента аудитора під час проведення інвентаризації кількості готової продукції та незавершеного виробництва.

Який з отриманих аудиторських доказів є найбільш надійним і чи можна нехтувати іншими аудиторськими доказами?

Завдання 4.2

ТОВ "Освіта" та Аудиторська фірма "Імпульс" уклали договір про надання аудиторських послуг. Предметом договору є визначення фактичної суми нанесеного збитку в наслідок пожежі, яка виникла з вини Будівельної організації "Спецбуд", яка проводила ремонтні роботи даху офісного приміщення ТОВ "Освіта", що розташоване близько складу паливно-мастильних матеріалів.

Унаслідок пожежі всі матеріальні цінності, які знаходилися на складі ТОВ "Освіта" повністю згоріли.

Які докази необхідно зібрати аудитору для визначення суми нанесеного збитку?

Завдання 4.3

ТОВ "Форсаж", у статутному фонді якого знаходиться 100 % іноземна інвестиція, щороку проводило аудит річної фінансової звітності. Протягом чотирьох останніх років аудит здійснювала аудиторська фірма "Право-Аудит". З огляду на ймовірність втрати незалежності аудиторською фірмою, власники підприємства ухвалили рішення про її зміну. Договір на аудит за поточний рік укладено з аудиторською фірмою "Прогрес-Аудит".

Які аудиторські докази має отримати аудиторська фірма "Прогрес-Аудит"?

Завдання 4.4

Первинна вартість верстата, придбаного 15.01.2018 р., становила 36 500 грн без ПДВ, а термін корисної служби – 10 років.

Метод нарахування амортизації – прямолінійний, ліквідаційна вартість дорівнює нулю.

Сума накопиченої амортизації за 2018 – 2020 роки становить:

згідно з П(С)БО (починаючи з лютого 2018 року) – 10 645,83 грн (36 500 грн : 10 р. : 12 міс. × 35 міс.);

згідно з МСБО (з 15.01.2018 р.) – 10 820 грн (36 500 грн : 10 р. : 365 днів × 1 082 д.), де 1 082 д. = (351 д. + 365 д. + 366 д.).

02.01.2021 р. керівництвом підприємства прийнято рішення про зменшення терміну корисної служби верстата до 8 років.

Розрахуйте суму накопиченої амортизації станом на 01.01.2021 р. згідно з П(С)БО та згідно з МСБО.

Завдання 4.5

У підприємства на балансі з 01.03.2015 р. числиться фрезерно-токарний верстат із ЧПУ. Первісна вартість верстата – 12 000 грн, накопичена сума амортизації на 01.03.2019 р. – 4 800 грн. Метод нарахування амортизації – прямолінійний. Термін корисної служби – 10 років.

Технічними нормами передбачено щорічний поточний ремонт верстата з заміною різців та інших запчастин.

03.03.2019 р. були замінені: різці – на суму 2 000 грн без ПДВ, інші зношені запчастини з урахуванням вартості самої роботи – на суму 500 грн без ПДВ. Ці витрати враховуються як витрати поточного періоду, оскільки відновлюють якість роботи верстата до передбаченого в нормативних документах за цим обладнанням, а не підвищують первинні якісні характеристики верстата. 01.04.2019 р. підприємство встановило додатковий чіп на суму 3 000 грн без ПДВ, який дозволить випускати новий асортимент продукції на цьому верстаті та збільшить його термін корисної служби до 12 років. Згідно з МСБО 16 ці витрати мають враховуватися в балансовій вартості активу з відповідною зміною терміну служби.

Визначте балансову вартість основних засобів станом на 01.04.2019 р. з урахуванням амортизації за березень. Розрахуйте суму амортизації за квітень.

Завдання 4.6

31.12.2019 року ПАТ "Планета" придбала приміщення станції техобслуговування (СТО) разом із земельною ділянкою за адресою м. Харків вул. Квіткова, 7. Вартість придбання разом з витратами на переоформлення становила 5 000 000 грн. На думку експертів, справедлива вартість земельної ділянки на дату придбання становила 2 000 000 грн, а термін експлуатації будівлі – 25 років.

Відповідно до генерального плану міста, частина земельної ділянки, що використовується компанією як автостоянка, до початку 2025 року

має бути переведена у сквер. Витрати на рекультивацію відповідної частини стоянки на дату придбання комплексу становили 40 000 грн.

Одразу після придбання, приміщення СТО було закрито на реконструкцію. Вклавши додаткові 310 000 грн, з 1.07.2020 р. СТО відкрили для клієнтів.

Визначте, які з перерахованих витрат компанії підлягають амортизації та який їхній термін корисної експлуатації. Зробіть відповідні розрахунки та обґрунтування.

Завдання 4.7

ТОВ "Вишня" придбало будівлю за ринковою ціною, яка становить 15 000 000 грн. Для приведення будівлі в належний стан ТОВ "Вишня" було проведено реконструкцію вартістю 4 000 000 грн.

Якою буде справедлива вартість будівлі? Зробіть відповідні розрахунки та обґрунтування.

Завдання 4.8

ПрАТ "Небокрай" на праві власності належить будинок. 25 % площі будівлі займає додатковий офіс товариства, інша ж частина будівлі (75 %) здається в оренду стороннім організаціям.

Чи може ПрАТ "Небокрай" визнати будівлю як об'єкт інвестиційної нерухомості? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 4.9

У власності ТОВ "Успіх" знаходиться будівля, що оцінюється в цілях складання фінансової звітності МСФЗ як об'єкт інвестиційної власності. Облік інвестиційної власності ведеться за справедливою вартістю. ТОВ "Успіх" ухвалило рішення про придбання нового будинку з метою подальшої його здачі в оренду. Будівля, що купується підприємством, знаходиться в Харківській області. На момент придбання активного ринку нерухомості для визначення ринкової ціни будівлі немає. Внаслідок чого, підприємством вирішено відобразити новий об'єкт інвестиційної власності за собівартістю. Водночас облік іншого об'єкта інвестиційної власності залишається колишнім.

Чи є порушення під час вибору моделі оцінки об'єкта інвестиційної нерухомості ТОВ "Успіх"? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 4.10

Під час аудиторської перевірки, що проводилася на ПрАТ "Небокрай" у лютому 2019 року, за період 2018 року встановлено наведені дані.

У грудні 2018 року ПрАТ "Небокрай" отримало від іноземного постачальника партію лікарських засобів (товарів), загальна вартість яких становить 500 000 дол. США.

Підприємство 27.11.2018 р. перерахувало передоплату в розмірі 200 000 дол. США і 24.12.2018 р. отримало всю партію товарів на суму 500 000 дол. США. Балансова вартість отриманих запасів за даними ПрАТ "Небокрай" становить 13 716 967 грн (500 000 дол. США × 27,433934 грн (курс Нацбанку України на дату поставки 24.12.2018 р.)).

Станом на 31.12.2018 р. товар не реалізовано.

Перевіркою встановлено, що ПрАТ "Небокрай" неправильно визначено балансову вартість запасів. Відповідно до абзацу 1 п. 6 П(С)БО 21 у разі передоплати товару витрати визнаються за курсом, що діяв на дату здійснення оплати, а саме: "Сума авансу (попередньої сплати) в іноземній валюті, надана іншим особам у рахунок платежів для придбання немонетарних активів (запасів, основних засобів, нематеріальних активів тощо) й отримання робіт і послуг, під час включення до вартості цих активів (робіт, послуг) перераховується у валюту звітності з застосуванням валютного курсу на дату сплати авансу".

За даними аудиту балансова вартість таких товарів становить 13 809 869 грн. Зазначена вартість становить такі суми:

$200\ 000\ \text{грн} \times 27,898447\ \text{грн (курс Нацбанку України на дату сплати авансу 27.11.2018 р.)} = 5\ 579\ 689\ \text{грн};$

$300\ 000\ \text{грн} \times 27,433934\ \text{грн (курс Нацбанку України на дату поставки 24.12.2018 р.)} = 8\ 230\ 180\ \text{грн}.$

Визначте суму помилки та відобразіть виправлення. Подайте відповідні розрахунки та обґрунтування.

Завдання 4.11

Аудитором встановлено, що на ТОВ "Омега" станом на 31.12.2018 р. за К-т бухгалтерського рахунку 632 "Розрахунки з іноземними постачальниками" обліковується заборгованість за поставлені товари перед ТОВ "Гамма" за контрактом № Р-22/11/2018 у розмірі 500 000 дол. США. Гривневий еквівалент валютної заборгованості станом на 31.12.2018 р. відображено в бухгалтерському обліку ТОВ "Омега" у сумі 11 498 645 грн.

Під час аудиторської перевірки встановлено, що ТОВ "Омега" не проведено перерахунок валютної заборгованості на дату балансу. Так, станом на 31.12.2018 р. курс долара США за даними Нацбанку України становив 24,000667 грн / дол. США.

Розрахуйте правильну суму заборгованості. Наведіть записи, які мають бути зроблені в бухгалтерському обліку ТОВ "Омега" для відображення різниці. В якій формі фінансової звітності відобразити різницю? Визначте суму помилки та відобразіть виправлення.

Завдання 4.12

ТОВ "Омега" 3 листопада звітного року за наслідками проведення документальної перевірки дотримання норм податкового законодавства отримало від Державної податкової інспекції у Шевченківському районі ГУ ДФС у м. Києві податкове повідомлення-рішення про визначення суми податкового зобов'язання за податком на прибуток підприємства та відповідних штрафних санкцій. Управлінський персонал ТОВ "Омега" визнає частково суму донарахованого податку. В бухгалтерському обліку на визнану суму здійснено збільшення зобов'язання за розрахунками з бюджетом. Сума не визнана підприємством оскаржується в судовому порядку. Юристи ТОВ "Омега" надали аудитору пояснення, що, на їхню думку, позов буде вирішено позитивно. Після закінчення перевірки аудитором було складено та надано ТОВ "Омега" аудиторський висновок. Через чотири дні аудитору стає відомо, що відбулося засідання апеляційного суду, на якому ухвалено рішення не на користь ТОВ "Омега".

Якими мають бути подальші дії аудитора?

Завдання 4.13

Після дати фінансової звітності, але до дати затвердження фінансової звітності кредитор ТОВ "Успіх" подав у суд позовну заяву щодо визнання ТОВ "Успіх" неплатоспроможним.

Які процедури аудиту щодо безперервності слід застосовувати?

Завдання 4.14

Після дати балансу, але до затвердження фінансової звітності для опублікування зборів кредиторів неплатоспроможного ПрАТ "Небокрай", як способу вирішення неплатоспроможності, затвердило санацію.

Які процедури аудиту щодо безперервності слід застосовувати?

Завдання 4.15

Після дати балансу, але до затвердження фінансової звітності до опублікування під час пожежі сильно постраждало основне виробництво ТОВ "Вишня". Підприємство більше не здатне продовжувати діяльність.

Які процедури аудиту щодо безперервності слід застосовувати?

Завдання 4.16

Під час аудиту було встановлено, що ТОВ "Освіта" має збиток у сумі 800 000 грн станом на 31 грудня звітного року. У січні наступного року настає термін погашення позики в сумі 900 000 грн. Інших джерел фінансування ТОВ "Освіта" не має і надходження грошових коштів не очікується.

Які процедури аудиту щодо безперервності слід застосовувати?

Методичні рекомендації для практичних завдань

Для виконання завдань 4.1 і 4.2 слід враховувати вимоги МСА 500 "Аудиторські докази", в якому визначено склад аудиторських доказів під час аудиту фінансової звітності, та відповідальність аудитора за розроблення й виконання аудиторських процедур для отримання прийнятних аудиторських доказів у достатньому обсязі, що дадуть йому можливість сформулювати обґрунтовані висновки, на яких ґрунтуватиметься думка аудитора.

Прийнятність аудиторських доказів – міра якості аудиторських доказів, тобто їхня доречність і надійність для забезпечення підтвердження висновків, на яких ґрунтується думка аудитора.

Достатність аудиторських доказів – міра кількості аудиторських доказів. На потрібну кількість аудиторських доказів впливають аудиторська оцінка ризиків суттєвого викривлення та якість таких аудиторських доказів.

МСА 510 "Перші завдання з аудиту – залишки на початок періоду" розглядає відповідальність аудитора щодо залишків на початок періоду під час виконання першого завдання з аудиту. Додатково до сум у фінансовій звітності залишки на початок періоду охоплюють фактори, які існували на початок періоду, такі як умовні та прийняті зобов'язання.

Ціллю аудитора під час виконання першого завдання з аудиту щодо залишків на початок періоду є отримання прийнятних аудиторських доказів у достатньому обсязі щодо того, чи:

існують викривлення у залишках на початок періоду, які суттєво впливають на фінансову звітність за поточний період;

послідовно застосовувалися прийнятні облікові політики, відображені у залишках на початок періоду, у фінансовій звітності за поточний період;

зміни в облікових політиках було враховано й адекватно подано та розкрито відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування.

Виконання завдань 4.4 – 4.12 вимагає врахування положень МСА 540 "Аудит облікових оцінок, у тому числі облікових оцінок за справедливою вартістю, та пов'язані з ними розкриття інформації". МСА 540 розглядає відповідальність аудитора за облікові оцінки, зокрема облікові оцінки за справедливою вартістю, та пов'язані з ними розкриття інформації під час аудиту фінансової звітності. Він також містить вимоги та рекомендації відносно викривлень в індивідуальних облікових оцінках і ознаки можливої упередженості управлінського персоналу.

МСА 570 (переглянутий) "Безперервність діяльності" слід розглядати разом із МСА 200 "Загальні цілі незалежного аудитора і проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту". Цей МСА розглядає відповідальність аудитора під час аудиту фінансової звітності, що стосується безперервності діяльності та впливу на звіт аудитора.

Згідно з припущенням про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку фінансова звітність складається на основі припущення, що суб'єкт господарювання є дієвим на безперервній основі та продовжуватиме свою діяльність в осяйному майбутньому. Фінансова звітність загального призначення складається з використанням припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати суб'єкт господарювання чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Література: [1; 3; 5 – 7; 9; 11; 13 – 16].

Тема 5. Міжнародні стандарти аудиторських висновків і звітності

Практичні завдання для аудиторної роботи

Завдання 5.1

У ході аудиту фінансової звітності ПАТ "Весна" за 2019 рік аудиторів стали відомі такі факти, пов'язані з діяльністю товариства:

рада директорів вирішила збільшити види діяльності, а це вплине на фінансовий стан, рух грошових коштів і результати діяльності компанії;

рада директорів компанії вирішила порекомендувати загальним зборам сплачувати річні дивіденди за результатами роботи компанії у звітному році в розмірі 100 грн на одну акцію. Загальна сума, запропонована для оплати дивідендів, – 1 000 000 грн.

Як ці події впливають на зміст аудиторського звіту та якими будуть дії аудитора?

Завдання 5.2

Класифікуйте фактори, які впливають і не впливають на тип думки аудитора, за видами модифікованих аудиторських думок, до яких вони можуть привести (табл. 7). Вибір думки необхідно позначити знаком "+" у відповідному стовпці таблиці.

Таблиця 7

Класифікація факторів за їхнім впливом на тип думки аудитора

Фактори	Типи думок аудитора			
	Пояснювальний параграф (не впливає на думку аудитора)	Думка із застереженням	Негативна думка	Відмова від висловлення думки
1	2	3	4	5
Обмеження обсягу аудиту				
Незгода з керівництвом щодо достатнього обсягу доказів, що відображені в фінансовій звітності				

1	2	3	4	5
Невиконання вимоги безперервності діяльності підприємства				
Незгода з керівництвом щодо обраної облікової політики				
Значна невизначеність, усунення якої залежить від майбутніх подій				

Завдання 5.3

Визначте, за яким методом надані у фінансовій звітності співставлення, якщо сформована аудиторська думка має характеристики (табл. 8). Вибір методу позначити знаком "+" у відповідному стовпці таблиці.

Таблиця 8

Методи подання співставлень у фінансовій звітності

Особливості аудиторської думки	Методи подання співставлень у фінансовій звітності	
	Відповідні показники	Порівнювана фінансова звітність
1	2	3
Фінансова звітність за попередній період повторно перевірено іншим аудитором (сформовано умовно-позитивну думку), а фінансова звітність за поточний період перевірена новим аудитором (сформовано безумовно-позитивну думку)		
Аудиторський висновок містить думку про показники за поточний період (зокрема початкове сальдо), фінансова звітність за попередній період не перевірялась		
У звіті про аудит співставлення не виділено окремо та висновок аудитора виражається загально для попереднього і поточного періодів		
Звіт про аудит фінансової звітності за попередній період виданий попереднім аудитором, а новий аудитор видав аудиторський звіт про фінансові показники тільки звітного періоду		

1	2	3
Виданий раніше звіт про фінансову звітність за попередній період, який було змінено. Питання, що призвело до модифікації, не вирішено в поточному періоді (виявлені викривлення відносяться до початкових залишків і не були ліквідовані). Отже, аудиторський звіт про фінансову звітність за поточний період переважно також було модифіковано		

Завдання 5.4

У ході аудиту аудитор перевіряв фінансову звітність, яка була надана суб'єктом господарювання до щорічного опублікованого звіту, – річний звіт. Крім фінансової звітності й аудиторського звіту, щорічний звіт містить звіт про результати аналізу фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання (далі – Звіт).

1. Чи має аудитор перевірити Звіт?

2. Як відповідно до вимог МСА 720 називається цей Звіт?

3. Під час аудиту Звіту аудитор з'ясував, що обсяги нерозподіленого прибутку в перевірених фінансових звітності та Звіті не відповідали істотній сумі. Як називається ця невідповідність згідно з МСА 720?

4. Аудитор дотримувався додаткових процедур і з'ясував, що фінансова звітність є надійною у всіх істотних аспектах і спотворення відносяться до Звіту. Які наступні дії аудитора? Як ця ситуація вплине на аудиторський висновок?

5. Також встановлено, що значення коефіцієнтів ліквідності у Звіті не відповідають активам і зобов'язанням, які розраховуються. Водночас початкові дані про активи та зобов'язання у Звіті відповідають підтвердженій фінансовій звітності. Як називається ця невідповідність згідно з МСА 720? Вкажіть наступні дії аудитора у цій ситуації.

Методичні рекомендації для практичних завдань

МСА 700 "Формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності" містить положення стосовно міри відповідальності аудитора за формування думки щодо фінансової звітності. МСА 700 визначає

форму та зміст звіту аудитора, що надається за результатами аудиту фінансової звітності.

Аудитор може сформуванати немодифіковану та модифіковану думки. Немодифікована думка – думка, висловлена аудитором, якщо аудитор дійшов висновку про те, що фінансова звітність складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування. Модифікована думка – думка з застереженням, негативна думка або відмова від висловлення думки щодо фінансової звітності

Аудитор має сформуванати думку щодо того, чи складена фінансова звітність у всіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування. Для того щоб сформуванати таку думку, аудитор має визначити, чи отримав він обґрунтовану впевненість щодо відсутності у фінансовій звітності загалом суттєвих викривлень унаслідок шахрайства або помилки.

Згідно з МСА 705 "Модифікації думки у звіті незалежного аудитора", коли аудитор модифікує думку аудитора, аудитор має використовувати один з заголовків "Думка з застереженням", "Негативна думка" чи "Відмова від висловлення думки".

Аудитор висловлює думку з застереженням через суттєве викривлення в фінансовій звітності.

Аудитор має зазначити, що на думку аудитора:

а) фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах (або надає правдиву та неупереджену інформацію про ...);

б) фінансова звітність, що додається, складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до (названої концептуальної основи фінансового звітування) в разі звітування відповідно до концептуальної основи дотримання вимог.

Якщо модифікація думки є результатом неможливості отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі, аудитор має використати відповідну фразу "за винятком можливого впливу питання (питань)" для модифікованої.

Якщо аудитор висловлює негативну думку, він має зазначити, що, на його думку, з огляду на значущість питання (питань), описаного (описаних) у розділі "Основа для негативної думки":

а) фінансова звітність, що додається, не відображає достовірно (або не надає правдиву та неупереджену інформацію про ...);

б) фінансова звітність, що додається, не була підготовлена в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосованої концептуальної основи фінансового звітування, у разі звітування згідно з концептуальною основою дотримання вимог.

Якщо аудитор відмовляється від висловлення думки через неможливість отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі, він має:

а) зазначити, що відмовляється від висловлення думки щодо фінансової звітності, яка додається;

б) зазначити, що, з огляду на значущість питання, описаного у розділі "Основа для відмови від висловлення думки", він не зміг отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі для обґрунтування думки аудитора щодо фінансової звітності;

в) змінити твердження, що вимагається МСА 700, яке зазначає, що фінансова звітність підлягала аудиту, на твердження, що аудитор був залучений до проведення аудиту фінансової звітності.

МСА 720 "Відповідальність аудитора щодо іншої інформації" розглядає відповідальність аудитора щодо іншої інформації, незалежно від того, чи є вона фінансовою або нефінансовою (крім фінансової звітності та звіту аудитора щодо неї), яка включається до річного звіту суб'єкта господарювання. Річний звіт суб'єкта господарювання може бути одним документом або сукупністю документів, які призначені для задоволення тієї самої мети.

Література: [1; 3; 5 – 7; 9; 11; 13 – 16].

Тема 6. Завдання з огляду фінансових звітів

Завдання 6.1

Ви проводите аудит фінансової звітності ТОВ "Аґрус", що займається виробництвом і оптовою торгівлею, за період з 2014 по 2018 роки. Наведено звітність товариства за період з 2014 по 2018 роки (тис. грн).

На основі Балансу та Звіту про фінансові результати (табл. 9 і 10) розрахуйте показники платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Зробіть висновки.

**Показники Балансу (Звіту про фінансовий стан) ТОВ "Аґрус"
за 2014 – 2 018 рр.**

Актив	Код рядка	2014	2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
1. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000	–	–	–	–	–
первинна вартість	1001	10	10	10	10	10
накопичена амортизація	1002	10	10	10	10	10
Незавершені капітальні інвестиції	1005	31	31	28	1 786	1 267
Основні засоби	1010	10 711	10 473	10 505	8 278	10 730
первинна вартість	1011	25 328	26 080	26 947	23 672	27 299
знос	1012	14 617	15 607	16 442	15 394	16 569
Інвестиційна нерухомість	1015	189	640	645	189	178
первинна вартість	1016	316	1 435	1 435	316	316
знос	1017	127	785	785	127	138
інші фінансові інвестиції	1035	1 223	1 047	2 360	2 747	1 847
Довготермінова фінансова заборгованість	1040	52	48	48	38	43
Інші необоротні активи	1090	–	–	–	–	–
Усього за розділом 1	1095	12 206	12 238	13 586	13 038	14 065
2. Оборотні активи						
Запаси	1100	–	–	3 113	4 274	3 475
Виробничі запаси	1101	1 676	2 041	1 265	1 566	2 272
Незавершене виробництво	1102	190	283	402	217	265
Готова продукція	1103	815	1 181	1 446	2 491	938
Товари	1104	332	325	–	–	–
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, послуги	1125	1 616	2 657	1 286	1 878	2 083
Дебіторська заборгованість за розрахунками						
за виданими авансами	1130	2 347	938	439	310	809
з бюджетом	1135	1 250	2 533	2 968	1 737	1 281
зокрема числі з податку на прибуток	1136	–	–	31	12	72
з нарахованих доходів	1140	–	–	–	–	–
із внутрішніх розрахунків	1145	–	–	–	163	19
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	75	30	77	55	103

1	2	3	4	5	6	7
Поточні фінансові інвестиції	1160	2 458	2 613	1 697	1 589	3 225
Гроші та їхні еквіваленти	1165	185	218	162	825	770
Готівка	1166	118	186	136	70	29
Рахунки в банках	1167	67	32	26	755	741
Витрати майбутніх періодів	1170	19	8	5	7	9
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	–	–	–	–	–
зокрема		–	–	–	–	–
резервах довготермінових зобов'язань	1181	–	–	–	–	–
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	–	–	–	–	–
резервах незароблених премій	1183	–	–	–	–	–
інших страхових резервах	1184	–	–	–	–	–
Інші оборотні активи	1190	5	1	12	23	160
Усього за розділом 2	1195	10 968	12 828	9 759	10 861	11 934
3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	–	–	–	–	–
Баланс	1300	23 174	25 066	23 345	23 899	25 999

Пасиви	код рядка	2014	2015	2016	2017	2018
1. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	11 834	11 834	11 834	11 834	11 834
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	–	–	–	–	–
Капітал у дооцінках	1405	–	–	–	–	–
Додатковий капітал	1410	3 527	3 527	3 527	3 527	3 527
Емісійний дохід	1411	–	–	–	–	–
Накопичені курсові різниці	1412	–	–	–	–	–
Резервний капітал	1415	1 035	1 166	1 166	1 231	1 293
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 617	7 107	4 676	5 864	7 033
Неоплачений капітал	1425	–	–	–	–	–
Вилучений капітал	1430	–	–	–	–	–
Інші резерви	1435	–	–	–	–	–
Усього за розділом 1	1495	21 013	23 552	21 203	22 456	23 687

1	2	3	4	5	6	7
2. Довготермінові зобов'язання і забезпечення						
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	470	156	–	–	–
Пенсійні зобов'язання	1505	–	–	–	–	–
Довготермінові кредити банків	1510	–	–	–	–	–
Інші довготермінові зобов'язання	1515	–	–	–	–	–
Довготермінові забезпечення	1520	40	43	9	32	–
Довготермінові забезпечення витрат персоналу	1521	40	43	9	32	–
Цільове фінансування	1525	–	–	–	–	–
Благодійна допомога	1526	–	–	–	–	–
Страхові резерви зокрема	1530	–	–	–	–	–
резерв довготермінових зобов'язань	1531	–	–	–	–	–
резерв збитків або резерв належних витрат	1532	–	–	–	–	–
резерв незароблених премій	1533	–	–	–	–	–
інші страхові резерви	1534	–	–	–	–	–
Інвестиційні контракти	1535	–	–	–	–	–
Призовий фонд	1540	–	–	–	–	–
Резерви на виплату джекпоту	1545	–	–	–	–	–
Усього за розділом 2	1595	510	199	9	32	–
3. Поточні зобов'язання та забезпечення						
Короткотермінові кредити банків	1600	–	–	–	–	–
Векселі видані	1605	–	–	–	–	–
Поточна кредиторська заборгованість за довготерміновими зобов'язаннями	1610	–	–	–	–	–
за товари, роботи, послуги	1615	1 334	542	1 603	945	890
за розрахунками з бюджетом	1620	126	500	34	14	18
за розрахунками зі страхування	1625	–	1	24	–	3
за розрахунками з оплати праці	1630	95	105	83	150	115
за державними авансами	1635	5	4	66	84	37
за розрахунками з учасниками із внутрішніх розрахунків	1640	18	18	18	18	–
за страховою діяльністю	1645	–	–	–	140	277
	1650	–	–	–	–	–

1	2	3	4	5	6	7
Поточні забезпечення	1660	–	–	–	–	–
Доходи майбутніх періодів	1665	–	–	–	–	–
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	–	–	–	–	–
інші поточні зобов'язання	1690	73	145	305	60	972
Усього за розділом 3	1695	1 651	1 315	2 133	1 411	2 312
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700	–	–	–	–	–
5. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	–	–	–	–	–
Баланс	1900	23 174	25 066	23 345	23 899	25 999

Таблиця 10

**Показники Звіту про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
ТОВ "Аґрус" за 2014 – 2018 рр.**

Стаття	Код рядка	2014	2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	45 801	64 972	43 219	94 649	90 576
Чисті зароблені страхові премії	2010	–	–	–	–	–
Премії підписані, валова сума	2011	–	–	–	–	–
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2015	–	–	–	–	–
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2016	–	–	–	–	–
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	40 014	56 303	41 498	88 045	81 611

1	2	3	4	5	6	7
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	–	–	–	–	–
Валовий						
прибуток	2090	5 787	8 669	1 721	6 604	8 965
збиток	2095	–	–	–	–	–
Дохід (витрати) від зміни у резервах довготермінових зобов'язань	2105	–	–	–	–	–
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	–	–	–	–	–
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	–	–	–	–	–
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	–	–	–	–	–
Інші операційні доходи	2120	18 700	21 061	6 256	3 023	1 264
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	–	–	–	–	–
Дохід від первинного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	–	–	–	–	–
Адміністративні витрати	2130	2 539	3 414	3 263	3 543	3 820
Витрати на збут	2150	2 842	3 514	2 660	2 865	3 666
Інші операційні витрати	2180	16 989	19 592	4 878	2 356	1 602
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	–	–	–	–	–
Витрати від первинного визначення біологічних активів сільськогосподарської продукції	2182	–	–	–	–	–
Фінансовий результат від операційної діяльності						
прибуток	2190	2 117	3 183	0	863	1 141
збиток	2195	–	–	2 824	–	–
Доход від участі в капіталі	2200	–	–	–	–	–
Інші фінансові доходи	2220	543	518	297	691	298

1	2	3	4	5	6	7
Інші доходи	2240	3	–	49	3	–
Дохід від благодійної допомоги	2241	–	–	–	–	–
Фінансові витрати	2250	–	–	–	–	–
Втрати від участі в капіталі	2255	–	–	–	–	–
Інші витрати	2270	3	3	29	29	44
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	–	–	–	–	–
Фінансовий результат до оподаткування						
прибуток	2290	2 660	3 698	–	1 528	1 395
збиток	2295	–	–	–	–	–
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	–	–	–	232	164
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	–	–	–	–	–
Чистий фінансовий результат						
прибуток	2350	1 961	2 624	–	1 296	1 231
збиток	2355	–	–	2 430	–	–
Сукупний дохід						
Стаття	Код рядка	2014	2015	2016	2017	2018
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	–	–	–	–	–
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	–	–	–	–	–
Накопичені курсові різниці	2410	–	–	–	–	–
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	2415	–	–	–	–	–
Інший сукупний дохід	2445	–	–	–	–	–
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	–	–	–	–	–
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	–	–	–	–	–

1	2	3	4	5	6	7
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	–	–	–	–	–
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 і 2460)	2465	1 961	2 624	2 430	1 296	1 231
Елементи операційних витрат						
Матеріальні затрати	2500	27 678	45 295	38 454	86 120	76 865
Витрати на оплату праці	2505	2 931	3 582	3 650	4 461	4 901
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 074	1 327	1 335	1 660	1 822
Амортизація	2515	887	1 036	1 121	1 113	1 310
Інші операційні витрати	2520	1 965	2 791	1 323	1 745	3 102
Разом	2550	34 535	54 031	45 883	95 099	88 000
Розрахунок показників прибутковості акцій						
Середньорічна кількість простих акцій	2600	124 567	124 567	124 567	124 567	124 567
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	124 567	124 567	124 567	124 567	124 567
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	15,74	21,06	–19,51	10,4	9,88
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	15,74	21,06	–19,51	10,4	9,88
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0	0,00	0	0

Методичні рекомендації для практичних завдань

МСЗО 2400 "Завдання з огляду історичної фінансової звітності" визначає відповідальність практикуючого фахівця під час виконання завдання з огляду історичної фінансової звітності, якщо він не є аудитором фінансової звітності суб'єкта господарювання.

Завдання з огляду історичної фінансової звітності – це завдання з надання обмеженої впевненості відповідно до Міжнародної концептуальної основи завдань з надання впевненості щодо застосованої концептуальної основи.

Виконуючи огляд фінансової звітності, практикуючий фахівець формує висновок, що має на меті підвищення рівня довіри користувачів

стосовно складання фінансової звітності суб'єкта господарювання відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування. Висновок практикуючого фахівця ґрунтується на отриманій ним обмеженій впевненості. Звіт практикуючого фахівця містить опис характеру завдання з огляду як контекст, який надає змогу користувачам звіту зрозуміти висновок.

МСЗО 2410 "Огляд проміжної фінансової інформації, що виконується незалежним аудитором суб'єкта господарювання" має на меті встановлення положень і надання керівництва до застосування щодо професійної відповідальності аудитора під час виконання завдання з огляду проміжної фінансової інформації клієнта з аудиту, а також щодо форми та змісту звіту.

Проміжна фінансова інформація – це фінансова інформація, яка складається і подається відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування та містить повний або скорочений комплект фінансової звітності за період, менший за фінансовий рік суб'єкта господарювання.

Література: [1; 3; 5 – 7; 9; 11; 13 – 16].

Тема 7. Спеціальні сфери аудиту

Практичні завдання для аудиторної роботи

Завдання 7.1

Визначте, який тип спеціальних завдань аудиту відповідає наведеним фрагментам аудиторських звітів за спеціальним призначенням аудиту:

1. "Ми перевірили ТОВ "Альянс" для забезпечення дотримання основних вимог бухгалтерського обліку та фінансової звітності, викладених у розділах 25 – 28 договору, укладеного з комерційним банком "Дельта" від 15 травня 2018 року ... На наш погляд, станом на 31 грудня 2018 року, бухгалтерський облік та фінансова звітність ТОВ "Альянс" у всіх суттєвих аспектах відповідали вимогам, викладеним у вищенаведених розділах договору".

2. "Ми провели аудит поданого реєстру кредиторської заборгованості ТОВ "Альянс" за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року ... Наш обов'язок

висловити думку про реєстр на основі нашого аудиту ... На нашу думку, поданий реєстр кредиторської заборгованості дає надійне й об'єктивне уявлення про кредиторську заборгованість компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року".

3. "Ми провели аудит фінансової звітності ТОВ "Альянс" за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, на основі якого була підготовлена узагальнена фінансова звітність відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. У нашому аудиторському звіті від 15 травня 2018 року ми висловлювали думку про те, що фінансова звітність, на основі якої було підготовлено узагальнену фінансову звітність, забезпечить надійну й об'єктивну думку, за винятком того, що запаси недооцінюється на 100 000 000 грн і короткотермінова кредиторська заборгованість занижена на 100 000 000 грн. На наш погляд, подана узагальнена фінансова звітність у всіх суттєвих аспектах відповідає фінансовій звітності, на базі якої вона підготовлена і відносно якої ми висловлюємо умовно-позитивну думку".

4. "Наша відповідальність полягає в тому, щоб висловити нашу думку щодо фінансової звітності ТОВ "Альянс", щодо надходжень і витрат грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2018 ... Політика компанії передбачає підготовку доданого звіту про надходження та витрати грошових коштів. З огляду на це, доходи або витрати визнаються на момент надходження коштів або оплати, а не на час отримання коштів або зобов'язання виплатити їх ... На нашу думку, поданий звіт ТОВ "Альянс" за 2018 рік об'єктивно відповідає у всіх суттєвих аспектах отриманим доходам та здійсненим витратам відповідно до грошового методу обліку доходів і витрат".

Види спеціальних аудиторських завдань:

1. Звіт про фінансову звітність, підготовлений відповідно до засад бухгалтерського обліку, крім міжнародних стандартів фінансової звітності або національних стандартів.
2. Звіт про компоненти фінансової звітності.
3. Звіт про відповідність умовам договору.
4. Звіт про узагальнену фінансову звітність.

Завдання 7.2

Підготуйте текст листа-зобов'язання, щоб домовитися про умови завдання на перевірку прогнозової фінансової інформації відповідно до вимог МСЗНВ 3400.

У 2018 році ТОВ "Альянс" звернувся до аудитора з пропозицією перевірити прогноз руху грошових коштів на наступний календарний рік (2019 рік). Прогноз має форми Звіту про рух грошових коштів, визначений обліковою політикою компанії та відповідає вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності. Прогноз призначений для кредиторів компанії. За даними керівництва компанії, припущення, що лежать в основі прогнозу, мають характер найкращих оцінок.

Методичні рекомендації для практичних завдань

МСЗНВ 3000 "Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації" стосується порядку виконання завдання з надання впевненості. Такі завдання містять як завдання з підтвердження, в яких інша сторона, відмінна від практикуючого фахівця, вимірює або оцінює предмет завдання на відповідність критеріям, так і завдання з безпосереднього вивчення, в яких практикуючий фахівець вимірює або оцінює предмет завдання на відповідність критеріям.

МСЗНВ 3400 "Перевірка прогнозної фінансової інформації" має на меті встановлення положень і надання рекомендацій щодо завдань з перевірки та надання висновку щодо прогнозної фінансової інформації, зокрема процедури перевірки найкращих оцінок і гіпотетичних припущень.

Прогнозна фінансова інформація – це фінансова інформація, що ґрунтується на припущеннях про події, які можуть відбутися в майбутньому, та про можливі дії суб'єкта господарювання. Ця інформація має суб'єктивний характер, а її підготовка значною мірою ґрунтується на судженнях. Прогнозна фінансова інформація може мати форму прогнозу, перспективного оцінювання чи їхнє поєднання, наприклад, прогноз на один рік плюс перспективне оцінювання на п'ять років.

Управлінський персонал несе відповідальність за складання та надання прогнозної фінансової інформації, включно з описом і розкриття припущень, на яких вона ґрунтується. Аудитора можуть попросити перевірити прогнозну фінансову інформацію та надати звіт для її більшої достовірності незалежно від того, призначена вона для використання третіми сторонами чи для внутрішнього використання.

Література: [1; 3; 5 – 7; 9; 11; 13 – 16].

Тема 8. Супутні послуги

Практичні завдання для аудиторної роботи

Завдання 8.1

Підготуйте звіт про фактичні результати виконання узгоджених процедур щодо доходів і витрат ПАТ "Кеш" за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, на основі наведених даних.

Завдання з виконання узгоджених процедур було видано посадовою особою ПАТ "Кеш" – її генеральним директором. Мета завдання полягає в наданні допомоги ПАТ "Кеш" в оцінюванні достовірності доходів і витрат.

Завдання охоплювали такі процедури:

1) перевірку математичної точності попереднього звіту про доходи та витрати (прибутки і збитки) за рік, що закінчився 31 грудня 2019, а також порівняння кінцевої суми балансу з сальдо відповідних рахунків у головній книзі (результатом роботи – кінцева сума перерахована правильно і збігається з головною книгою);

2) проведення звірки переліку доходів і витрат, а також реєстру дебіторів та кредиторів ПАТ "Кеш" і суми виплат за операціями з ними за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, з сумою, вказаною в пробному звіті про доходи та витрати (результат роботи – підтверджені суми збігаються з даними пробного звіту);

3) надсилання запиту дебіторам і кредиторам для підтвердження сум взаєморозрахунків з ПАТ "Кеш" за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, та отримання підтвердження (результат роботи – отримав підтвердження від усіх дебіторів і кредиторів);

4) порівняння підтвердження з сумами, вказаними в пункті 2. Для сум, за якими виявлено невідповідності, отримання звірки сальдо рахунків. Для того щоб отримати ці звірки, визначити і включити в список рахунків, не відображені в обліку рахунки та чеки, сума, за яким окремо перевищує 20 000 грн (результат роботи – суми, вказані ПАТ "Кеш", збігаються з підтвердженнями або, якщо є розбіжності, ПАТ "Кеш" підготувала узгодження, які правильно вказують рахунки-фактури і чеки на більш ніж 20 000 грн).

Завдання 8.2

Визначте послідовність дій аудитора під час виконання завдання з підготовки фінансової інформації згідно з МССП 4410 на підставі наступних даних. Складіть звіт про підготовку фінансової інформації.

Аудитор отримав завдання від керівництва компанії "Вектор" на підготовку балансу компанії на 31 грудня 2020 р, а також звіту про фінансові результати та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчується 31 грудня 2020 р, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Аудитор підготував зазначену звітність. У процесі виконання завдання він встановив, що протягом звітного року амортизація основних засобів нараховувалася за методом суми чисел років терміну корисного використання, що є порушенням МСФЗ 16 "Основні засоби". Цей факт аудитор зазначив у примітці 2 до підготовленої ним фінансової звітності.

Завдання 8.3

Аудиторська фірма провела обов'язкову аудиторську перевірку фінансової звітності акціонерного товариства. Під час проведення загального огляду фінансової звітності на завершальній стадії аудиту були виконані аналітичні процедури. Мета застосування аналітичних процедур полягала в підтвердженні думки аудитора про достовірність фінансової звітності та законної організації бізнесу клієнта.

Використовуючи знання в галузі економічного аналізу, визначте, які аналітичні процедури може використовувати аудитор під час аналітичного огляду фінансової звітності. Результати виконання завдання уявіть у формі робочого документа аудитора (табл. 11).

Таблиця 11

Види аналітичних процедур під час огляду фінансової звітності акціонерного товариства

Вид аналітичних процедур	Економічні показники	Результат застосування аналітичних процедур

Методичні рекомендації для практичних завдань

МССП 4400 "Завдання з виконання узгоджених щодо фінансової інформації" призначений для виконання завдань щодо фінансової інформації. Метою МССП є встановлення положень і надання рекомендацій щодо професійної відповідальності аудитора під час роботи над завданням із виконання узгоджених процедур щодо фінансової інформації, а також форми і змісту звіту, що надається аудитором у зв'язку з виконанням такого завдання.

Завдання з виконання узгоджених процедур може містити виконання аудитором певних процедур стосовно окремих статей фінансових даних (наприклад, дебіторської або кредиторської заборгованості, придбання у пов'язаних сторін і обсягів продажу та прибутку сегмента суб'єкта господарювання), фінансової звітності (як окремих форм, наприклад, балансу, так і повного пакета фінансової звітності).

Ціллю завдання з узгоджених процедур є виконання тих аудиторських процедур, які були узгоджені аудитором, суб'єктом господарювання та будь-якими відповідними третіми сторонами, а також надання звіту про фактичні результати.

МССП 4410 "Завдання з компіляції інформації" розглядає відповідальність практикуючого фахівця, якого залучають, щоб допомогти управлінському персоналу в складанні й поданні історичної фінансової інформації без отримання будь-якої впевненості стосовно цієї інформації та надати звіт. Цей МССП застосовується до завдань із компіляції інформації щодо історичної фінансової інформації.

Рекомендована література

Основна

1. Аудит : навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / Л. В. Дікань, Н. Ф. Чечетова, Ю. О. Голуб (Лядова), О. О. Вороніна ; [за заг. ред. канд. екон. наук, професора Л. В. Дікань]. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2009. – 276 с.

2. Дікань Л. В. Державний аудит : підручник / Л. В. Дікань, О. В. Кожушко, Ю. О. Лядова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 412 с.

3. Самородова Н. М. Аудит : навч.-метод. посіб. для організації самостійної та індивідуальної роботи студентів напрямів підготовки "Облік і аудит" та "Фінанси і кредит" / Н. М. Самородова, Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб (Лядова). – Харків : ХІБС НБУ, 2012. – 209 с.

4. Фінансовий контроль: міжнародний досвід : науково-практичне видання / за ред. професора Г. М. Азаренкової. – Київ : УБС НБУ, 2013. – 429 с.

Додаткова

5. Аудит: методика і організація : навч. посіб. / Н. І. Гордієнко, О. В. Харламова, Ю. І. Мізік, О. О. Конопліна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 319 с.

6. Баранова А. О. Аудит : навч. посіб./ А. О. Баранова, Т. А. Наумова., А. І. Кашперська. – Харків : ХДУХТ, 2017. – 246 с.

7. Войнаренко М. П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту / М. П. Войнаренко, Н. А. Пономарьова, О. В. Замазій. – Київ : Центр навчальної літератури, 2017. – 488 с.

8. Методичні матеріали до програми постійного удосконалення професійних знань аудиторів "Актуальні питання застосування в аудиторській практиці Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг" (видання 2013) затв. ріш. АПУ від 31.03.2011 р. № 229/6 / за заг. ред. О. А. Петрик. – Київ, 2015. – 244 с.

9. Посібник із застосування Міжнародних стандартів аудиту під час аудиту малих та середніх підприємств / пер. з англ. М. К. Шульман. – Тернопіль : Астон, 2015. – 624 с.

Інформаційні ресурси

10. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/>.

11. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016 – 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.apu.net.ua/component/>

content/article/2-uncategorised/1151-miznarodni-standarti-kontrolyu-yakosti-2016-2017.

12. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

13. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.

14. Сайт Аудиторської палати України. – Режим доступу : <https://www.aui.com.ua>.

15. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Міжнародні стандарти аудиту 071 Лядова Ю. О. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=5101>.

16. Сайт Спілки аудиторів України. – Режим доступу : <http://www.spilka-audit.org.ua>.

Зміст

Вступ.....	3
Практичні завдання для аудиторної роботи та методичні рекомендації до їхнього виконання	5
Змістовий модуль 1. Загальні положення міжнародних стандартів аудиту	5
Тема 1. Роль і призначення міжнародних стандартів аудиту	5
Тема 2. Склад та класифікація міжнародних стандартів аудиту	7
Тема 3. Організація аудиту з використанням міжнародних стандартів аудиту	8
Змістовий модуль 2. Застосування міжнародних стандартів у ході проведення аудиту фінансових звітів.....	18
Тема 4. Отримання доказів в аудиті	18
Тема 5. Міжнародні стандарти аудиторських висновків і звітності	26
Тема 6. Завдання з огляду фінансових звітів	30
Тема 7. Спеціальні сфери аудиту	38
Тема 8. Супутні послуги.....	41
Рекомендована література.....	43
Основна	43
Додаткова	44
Інформаційні ресурси	44

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АУДИТУ

**Методичні рекомендації
до практичних завдань
для студентів спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Лядова** Юлія Олександрівна
Шевченко Ірина Олександрівна

Відповідальний за видання *А. А. Пилипенко*

Редактор *А. С. Ширініна*

Коректор *А. С. Ширініна*

План 2020 р. Поз. № 3 ЕВ. Обсяг 47 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*